

Den 14. juni 1993

Aftale

mellem regeringen, Det Konservative Folkeparti, Venstre og Socialistisk Folkeparti

om øget anvendelse af

biomasse i energiforsyningen og til industrielle formål.

I

Regeringen, Det Konservative Folkeparti, Venstre og Socialistisk Folkeparti har drøftet muligheden for at øge anvendelsen af biomasse i energiforsyningen og til industrielle formål.

Parterne er enige om, at anvendelse af biomasse såsom halm, træflis, biogas mv. til energiformål kan begrundes ud fra flere brede, overordnede samfundsmæssige hensyn. Energipolitiske hensyn, miljøhensyn, ressourcehensyn, støtte til landbrugs- og skovbrugserhvervene, støtte til lokalsamfundenes økonomi og beskæftigelse er alle hensyn, som kan begrunde anvendelsen af biobrændsler i energiforsyningen og til industriel anvendelse.

Parterne er enige om, at miljøhensyn taler for, at anvendelsen af affald i forbindelse med kraftvarmeproduktion fortsat skal gå forud for andre brændsler.

Behovet for at mindske energiforsyningens miljøbelastning har længe været - og vil fortsat være - et hovedmål i energipolitikken. Gennem en hensigtsmæssig udnyttelse af landets biomasseressourcer vil det være muligt at opnå en ønskværdig reduktion af energiforsyningens miljøbelastning.

Parterne er derfor enige om, at der skal tilrettelægges en erhvervs-, miljø- og energimæssig indsats, der på kort, mellem og langt sigt kan sikre en effektiv og hensigtsmæssig udnyttelse af landets biomasseressourcer. Denne indsats føres ud i livet i et samarbejde med energisektorens, landbrugserhvervets og skovbrugserhvervets organisationer.

II

Parterne er enige om, at når målet er at gennemføre en mærkbar øget anvendelse af biomasse i energiforsyningen, må hovedindsatsen koncentreres omkring anvendelse af biomasse i de store kraftværksenheder.

Den allerede definerede overordnede forpligtelse til at nedbringe CO₂-emissionen frem mod år 2005 vil være styrende for elværkernes dispositioner i henseende til biobrændslernes indfasning.

På kort sigt bør vægten lægges på tilsatsfyring i kombination med kulanvendelse på ældre kraftværksenheder, således at der relativt hurtigt kan ske en mærkbar øget anvendelse af

biomasse. Med henblik på det mellemlange sigt forudsættes det, at elværkerne i takt med fremskridt på området hurtigst muligt udvider anvendelsen af biomasse på nyere traditionelle kraftværksenheder og nye værker specielt beregnet til fyring med biomasse.

Med henblik på det lange sigt og for at sikre en varig billiggørelse af biomassebaserede kraftvarmeteknologier, bør der samtidig iværksættes et intensivt forsknings- og udviklingsprogram på området. Denne udviklingsindsats forudsættes tilrettelagt i samarbejde med bl.a. landbrugets og skovbrugets organisationer for bl.a. på sigt at reducere håndteringsomkostningerne ved anvendelse af biomasse.

Hovedlinierne for elværkernes anvendelse af biomasse vil herefter være:

I takt med løsningen af udestående tekniske problemer ved indfyring af biomasse i de store kraftværksenheder og sikringen af en forsvarlig genanvendelse af restprodukterne fra elproduktionen skal elværkerne successivt forøge anvendelsen af biomasse i de store kraftværksenheder, og således at der senest i år 2000 indfyres 1,2 mio. tons halm og 0,2 mio tons træflis.

Energiministeren optager forhandlinger med elværkerne om opstilling af et konkret handlingsprogram. Forhandlingerne om handlingsprogrammet skal være afsluttet senest den 1. august 1993 med henblik på, at forhandlingsresultatet herefter kan forelægges for aftaleparterne til godkendelse.

Parterne er enige om, at handlingsprogrammets gennemførelse forudsætter, at elværkerne kan erhverve de forudsatte mængder af halm og træflis til priser, der efter Konkurrencerådets vurdering ikke kan anses for urimelige.

Elværkernes langsigtede forsknings- og udviklingsaktiviteter justeres løbende under hensyntagen til fremdriften i elværkernes biomasseaktiviteter.

Energiministeriet har som opfølgning på aftalen fra 20. marts 1990 mellem den daværende KVR-regering og Socialdemokratiet samt Folketingets vedtagelse af den nye varmforsyningslov i 1990 udstedt specifikke forudsætninger for en række kulfyrede fjernvarmeværker og en lang række naturgasfyrede fjernvarmeværker med henblik på omstilling til decentral kraftvarme baseret på naturgas, heraf nogle i kombination med andre brændsler.

Der resterer udstedelse af specifikke forudsætningsskrivelser til nogle kulfyrede fjernvarmeværker, som i medfør af aftalen af 20. marts 1990 er forudsat omstillet til naturgasbaseret kraftvarme.

I en række byer beliggende i naturgasområdet, som i overensstemmelse med 20. marts 1990 aftalen skal naturgas-kraftvarmforsynes, er der tilkendegivet interesse for etablering af biogasprojekter.

Det igangsatte biogasopfølgingsprogram fortsætter og er allerede godt i vej. I løbet af 1992 er i alt 4 projekter beliggende i byerne Thorsø (Hvorslev kommune), Nr. Nebel (Blåbjerg kommune), Spørring (Århus kommune) og Dalmose (Hashøj kommune) udvalgt som fuld-skala demonstrationsanlæg, og der er grundlag for at udvælge et yderligere antal i den nærmeste fremtid med henblik på især at udvikle samspillet mellem naturgas og biogas i energiforsyningen, herunder bl.a. rensning/opgradering af biogas til naturgaskvalitet.

Parterne er enige om, at der vedrørende projekter, hvor der teknisk eller driftsmæssigt vil være et samspil mellem naturgas og biomasse, skal være adgang for de regionale naturgasselskaber til at engagere sig som medejer i sådanne projekter.

I en række byer, hvor varmforsyningen i henhold til aftalen fra 20. marts 1990 er forudsat baseret på biomasse, er der tilkendegivet interesse for at få naturgasforsyning. Parterne er enige om, at der af hensyn til den fortsatte udvikling på biomasseområdet ikke kan tillades etablering af naturgasforsyning til disse byer.

For at skabe grundlag for en øget anvendelse af biobrændsler i fjernvarmforsyningen er parterne enige om, at nedenfor nævnte fase 1 og fase 2-byer med fjernvarmeværker, som endnu ikke er omstillet eller har modtaget Energistyrelsens samtykke til omstilling til

¹ Socialistisk Folkeparti kan tilslutte sig aftalen med følgende bemærkninger:

SF forbeholder sig ret til selvstændigt at fremsætte forslag til Folketinget til sikring af de opstillede måltal for anvendelse af biomasse, herunder støtte til de på side 4 omtalte byer, sådan at de har tilstrækkelige finansielle incitamenter til at vælge biomasse.

SF går ud fra, at størrelsen af eltilskuddene (i dag 10 og 17 øre pr. kWh) og af anlægstilskud som hidtil kan reguleres via finanslove, CO₂-love m.m., dvs. med skiftende politisk flertal.

SF erkender, at forskning/udvikling ikke er så langt fremme, at en aftale med elværkerne om aftag af store mængder halm og træflis kan undgås, men vil støtte en kraftig indsats for, at de transporterede mængder kan nedsættes gennem en udviklingsindsats bl.a. til fremme af brug af halm og træflis på mindre anlæg m.m.

SF vil anbefale en finansiell støtte til biogas på gårdanlæg og anvendelse af biobrændsler decentralt, dvs. på institutioner, i foreninger m.m.

naturgasfyret kraftvarme, på eget initiativ får mulighed for at udarbejde projekter, hvor både biobrændsler og/eller naturgas indgår. Det drejer sig om byerne Skjern, Oksbøl, Svendborg, Tønder, Næstved og Ringsted samt byerne Skovlund, Bredebro, Toftlund, Vinderup og Tarm, der endnu ikke har fået specifikke forudsætningskrivelser. Såfremt byerne ønsker at anvende biobrændsler fremfor naturgas, skal pågældende kommunalbestyrelse underrette Energistyrelsen herom senest den 1. oktober 1993.

Det forudsættes i den forbindelse, at for så vidt angår udnyttelse af affald som grundlag for kraftvarmeproduktionen, skal den ikke genanvendelige del af affaldet søges forbrændt der, hvor der er størst miljøfordel forbundet hermed.

Omstilling til biobrændsler i naturgasområdet kan kun finde sted, såfremt der omstilles til kraftvarme. Herved sikres bedst de miljømæssige fordele, som vil være forbundet med den øgede biomasseanvendelse.

Parterne er imidlertid enige om, at de af de ovennævnte byer, som i dag har fjernvarme baseret på biomasse, på eget initiativ og efter at have underrettet Energistyrelsen kan beslutte at fortsætte med denne forsyning frem til det tidspunkt, hvor værkerne står over for større renoveringer og/eller ombygninger. Omstillingen til kraftvarme skal dog være gennemført senest år 2000. Det drejer sig om byerne Svendborg, Ringsted og Tarm.

Byerne i omstillingens 3. og sidste fase har endnu ikke fået en specifik forudsætningskrivelse om omstilling til decentral kraftvarme. I denne fase er der 6 byer, som i dag har fjernvarme baseret på biomasse. Disse byer kan ligeledes på eget initiativ og efter at have underrettet Energistyrelsen beslutte at fortsætte med denne forsyning frem til det tidspunkt, hvor værkerne står over for større renoveringer og/eller ombygninger. Omstillingen til kraftvarme skal dog være gennemført senest år 2000. Det drejer sig om byerne Arden, Brønderslev, Hadsten, Hinnerup/Søften, Kjellerup og Åbybro.

Det er vigtigt, at lånerammerne for de regionale naturgasselskaber fastholdes, således at det tidspunkt, hvor de regionale naturgasselskaber forudsættes at være gældsfrie, ikke udskydes.

Parterne er i denne forbindelse enige om følgende:

1. Hvis en kommune på eget initiativ ønsker at etablere et biomassebaseret kraftvarmeanlæg eller fortsætte fjernvarmeforsyningen baseret på biomasse i en tidsbegrænset periode i stedet for det ved fastsættelsen af lånerammerne forudsatte naturgasfyrede kraftvarmeanlæg, vil de eksisterende regler for kommunens hæftelse ved et eventuelt kapitalindskud i det regionale naturgasselskab være gældende.
2. Hvis det regionale naturgasselskab ønsker at engagere sig fx i et biogasdemonstrationsanlæg, vil dette forudsætte, at det regionale selskab som helhed hæfter for den del af et eventuelt kapitalindskud, som kan henføres til selskabets indtægtstab som følge af etablering af demonstrationsanlægget.
3. Hvis staten ønsker et biogas-demonstrationsanlæg eller et biomassebaseret kraftvarmeanlæg etableret i en kommune, og såfremt det regionale naturgasselskab rammer låneloftet som følge af bl.a. biomasseanvendelsen i den pågældende kommune, vil staten dække den del af kapitalindskuddet i det regionale selskab, som skyldes, at den

pågældende kommune har aftaget mindre naturgas end forudsat på grund af den øgede biomasseanvendelse.

4. Eventuelle statslige kapitalindskud i de regionale selskaber sker på samme vilkår som kommunernes egne indskud, dvs. at indskuddet forrentes og tilbagebetales i det omfang, lånerammerne giver mulighed herfor.

Energiministeren fastsætter de nærmere vilkår efter forhandling med de regionale naturgasselskaber.

For så vidt angår byerne uden for naturgasområdet, er situationen, at flere allerede i dag er omstillet til fjernvarme baseret på biomasse. De resterende fase 2-byer, der omfatter hovedparten af fjernvarmeværkerne uden for de kollektive systemer, skal senest ved udgangen af 1996 være omstillet til biomasse baseret fjernvarme, medmindre de vælger biomassekraftvarme, hvor omstillingen skal være sket senest ved udgangen af 1998. Fase 3-byerne, der omfatter de resterende fjernvarmeværker, skal senest ved udgangen af 1998 være omstillet til biomassebaseret fjernvarme.

Parterne er enige om betydningen af, at ovenstående tidsfrister i henhold til tidligere udsendte forudsætningskrivelser af i 3. september 1990 om generelle forudsætninger for brændselsvalg og samproduktion i fjernvarmeværker mv. overholdes.

Parterne er enige om, at godkendelser af omstillinger til biomassebaseret fjernvarme fremover skal gøres tidsbegrænset med henblik på, at disse byer - baseret på en individuel vurdering - skal overgå til biomassebaseret kraftvarme, såfremt det ud fra en samlet teknisk og økonomisk vurdering er hensigtsmæssigt.

Decentrale kraftvarmeværker på biomasse er i dag meget omkostningskrævende. Med henblik på at fremme udviklingen af sådanne anlæg, er parterne enige om, at der med udgangspunkt i CO₂-lovpakkens ordninger kan ydes anlægsstøtte til disse anlæg fra den såkaldte "værkordning". Ud over eltilskuddet på 10 øre/kWh ydes der som hovedregel et eltilskud på 17 øre/kWh (i alt 27 øre/kWh) til nye anlæg.

Biogasfællesanlæg, som ikke er demonstrationsprojekter, vil kunne oppebære anlægsstøtte fra Energistyrelsens standardordning og fra CO₂-pakkens "værkordning". Biogasfællesanlæg oppebærer som hidtil i alt 27 øre/kWh i eltilskud.

IV

Med henblik på at nå de langsigtede mål er der behov for en intensiveret forsknings- og udviklingsindsats inden for energiområdet (energiforskningsprogrammet og udviklingsprogrammet for vedvarende energi) og områder inden for landbrugs- og skovbrugsområdet med henblik på biomassens anvendelse i energiforsyningen og til industrielle formål. Omfanget og indholdet af et sådant program bør løbende justeres i lyset af nationale og internationale udviklingstendenser på biomasseområdet.

Det er væsentligt, at der ved valget af aktiviteter foretages en realistisk vurdering af markedsmulighederne i tilfælde af en vellykket indsats.

Parterne er enige om, at forsknings- og udviklingsindsatsen bør koncentrereres omkring teknologier, som såvel miljømæssigt, økonomisk og eksportmæssigt har et lovende potentiale.

Parterne lægger afgørende vægt på, at aktiviteterne gennemføres i et snævert samarbejde med forskningsgrupper, teknologiske serviceinstitutter, industrien samt energiforsyningsselskaberne. Samtidig er der et behov for samarbejde med myndigheder og repræsentanter fra land- og skovbrug samt koordinering med tilsvarende internationale aktiviteter.

V

Parterne er enige om, at nogle af de aktiviteter, som vil blive igangsat som en følge af biomassehandlingsplanen, med fordel kan iværksættes på Bornholm. Der er på øen betydelige biomasseressourcer, som er et egnet grundlag for etablering af demonstrations-anlæg og som led i en udviklingsindsats til gavn for hele landet. Energiministeriet vil derfor med lokale bornholmske myndigheder, forsyningsinteresser og andre berørte parter fortsat drøfte etablering af konkrete projekter på Bornholm som led i udviklingsindsatsen på biomasseområdet inden for en samlet anlægsramme på 50-75 mio. kr.

VI

Som led i en eventuel rekonstruktion af Fredericia Cellulosefabrik undersøges mulighederne for at yde et nærmere betinget statsligt éngangstilskud².

Det forudsættes i den forbindelse, at der inden 15. juni 1993 dels er sket en tilfredsstillende afklaring af miljøforholdene i forbindelse med genopstarten af produktionen på Fredericia Cellulosefabrik, dels er skabt sikkerhed for tilstrækkelig kapitaltilførsel, teknisk knowhow samt ledelsesmæssige ressourcer fra kredsen af investorer.

I øvrigt vil projekter med industriel anvendelse af biomasse indgå i bl.a. energiforskningsprogrammet i samarbejde med udviklingsindsatsen i landbruget.

² Venstre har reservation med hensyn til støtte til Fredericia Cellulosefabrik.